

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-10-23
Besvaras senast
2025-11-13

Till infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson (KD)

2025/26:90 Ökande priser i Gotlandstrafiken

De senaste åren har priserna i Gotlandstrafiken skenat, bland annat som följd av Rysslands orättfärdiga invasion av Ukraina, för såväl passagerare som gods. Det är fråga om rejäla prisökningar på minst 50 procent och på frakten på över 80 procent. Effekten av prisökningarna är att gotlänningar upplever sig alltmer isolerade och har allt svårare att ha råd att ta färjan – vår landsväg – och att våra nära och kära tvingas välja bort att besöka oss, av kostnadsskäl. Gotländska företag lyfter gång efter annan att prisökningarna är konkurrenshämmande och gör det allt svårare att tävla på marknadsmässiga villkor. Gotlands befolkning minskar numera, från att i flera år ha ökat. Det är en ohållbar situation, och osäkerheten är stor också inför det kommande avtalet om i vilken omfattning staten faktiskt bär kostnadsbördan i Gotlandstrafiken. I nuläget hamnar en orimligt stor andel på passagerare och fraktköpare. Kombinationen maxpris och takpris och fenomenet ”dynamisk prissättning” medför att de turer gotlänningarna helst trafikerar är helt oförutsägbara i pris för resenären.

Regeringen förhåller sig dock kallsinnig till gotlänningarnas rättmätiga krav på vägpriser. Infrastrukturminister Andreas Carlson (KD) har kommenterat kostnadsbilden för Gotlandstrafiken på följande sätt: ”Att det fortfarande kan vara tufft för många att få hushållsbudgeten att räcka till allt har jag all förståelse för. Det måste dock vara upp till varje hushåll att göra sina prioriteringar.”

Gotland är redan illa ute, bland annat med landets lägsta löner, och att då få höra att det skulle röra sig om en prioriteringsfråga att kunna använda sin landsväg för att kunna upprätthålla arbete, studier och relationer är oerhört provocerande och respektlöst mot en hel landsända. Därtill är färjetrafiken det trafikslag som ökat mest i pris, förutom inrikesflyget, och det tar nu en horribelt stor andel av ett genomsnittligt gotländskt hushålls disponibla inkomst att kunna genomföra en enda fastlandsresa tur och retur.

Trafikverket är tydliga med att de utan problem skulle kunna arbeta mer aktivt med östrategier och öars attraktivitet ur ett infrastrukturperspektiv men att det i så fall tarvar ett politiskt uppdrag.

Med anledning av det ovan anförda vill jag fråga infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson:

1. Hur kan det vara rimligt att gotlänningar ska betala flera hundra procent mer för att färdas över vår landsväg – havet – än vad motsvarande sträcka kostar att trafikera på fastlandet?
2. Hur menar ministern och regeringen att en så pass mycket högre kostnad per rest mil rimmar med de infrastrukturella målen om lika förutsättningar i hela landet?
3. Hur ämnar regeringen underlätta för hårt pressade gotländska hushåll att kunna använda vår landsväg till rimlig kostnad?
4. Är regeringen beredd att uppdra åt Trafikverket att arbeta mer strategiskt med öars attraktivitet och inkludera till exempel Gotland i den nationella planen, och hur skulle i så fall ett sådant uppdrag lyda?

.....

Hanna Westerén (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann